

– Tann figgarliga sera sterki sjálvsagnarstovnurin Føroya Sparikassi varð gjørdur um til eitt partafelag í 2002, og harfrá tók tað bara átta ár, til alt varð burtur. Alt hetta fór fram, meðan føroyska samfelagið hevði eftirlitið við grunninum, sum átti og stýrði øllum, sigur Jørn Astrup Hansen, sum eftirlýsir eitt sindur av sjálvrannsakan, nú føroyska samfelagið leggur lok á sín part av skræðlinum í Eik.

gjørðar 2-3 ár áðrenn bankin fór á heysin, eru greið tekin um, at alt fór ikki rætt fram, sigur Jørn Astrup Hansen.

Eyðfinnur Jacobsen staðfestir í síni frágreiðing fleiri ferðir, at nevndin fyri Eik Grunnin sæst ikki at hava fingið loyvi frá Skráseting Føroya til at veita tey ítøkiligu lán, ið eru umrødd í frágreiðingini.

Tað reisir spurningin, hvussu aktivt eitt grunnaeftirlit eigur at vera.

– Tað er uppgávan hjá nevndini fyri grunnin at søkja myndugleikarnar um loyvi, um ein ítøkilig dispositión kann metast at vera uttan fyri heimildirnar fyri grunnin. Ivaleyst má man ganga út frá, at myndugleikarnir kunnu røkja sína eftirlitisskyldu við at hyggja eftir, um tað virksema, ið verður lýst í årsfrágreiðingini fyri grunnin, eisini liggur innan fyri viðtøkurnar fyri grunnin, sigur Jørn Astrup Hansen.

Frágreiðingin staðfestir somuleiðis, at ásetingar í roknskaparreglunum eru

ikki hildnar. Til dømis er virðið á partabrøvunum hjá grunninum í Eik Banka skeivt ásett. Partabrøvini eru mett út frá "innara virðinum", heldur enn söluvirðinum. Og eisini eftirlýsir frágreiðingin, at grunnurin ikki gjørdi konsernroknskap, ið eisini umfataði Eik Banka. Jørn Astrup Hansen hevur ikki somu fatan av stöðuni:

– Avgerandi er væl, at nevndin upplýsir í roknskapinum, hvussu partabrøvini í Eik Banka eru virðissett. Og viðvíkjandi konsernroknskapinum hevði tað eftir mínum tykki verið meira relevant, um bankin hevði tikið grunnin við í sín konsernroknskap. Tí reelt var tað jú bankin, sum stýrði grunninum, og ikki umvent. Hevði man styrkt roknskapirnar, so leiðis at roknskapirnar hjá bankanum og grunninum vórðu settir upp saman við einum konsernroknskapi fyri bankan, so hevði tað langt frammanundan verið avdúkað, at Eik var á samanstoytskós við lógina um

finansiell virksomhed. Bankin hevði tá ikki havt møguleika at brúka grunnin sum ruskspann, soleiðis sum tað nú endaði, sigur Jørn Astrup Hansen.

Drálið

Meðan danska figgjareftirlitið og Finansiell Stabilitet hava sett í verk umfatandi kanningar í kjalarvørrinum av húsa ganginum hjá Eik Banka, og har ovasta leiðslan er drigin í rættin, so hevur gingið øðrvísi við føroyska partinum av skræðlinum í Eik. Grunnaeftirlitið er, sum fleiri ferðir nevnt, eitt føroyskt málsøki.

Advokaturin Eyðfinnur Jacobsen hevur síðani síðst í 2011 kannað Eik Grunnin, eftir umbøn frá føroyska grunnaeftirlitinum, sum er Skráseting Føroya. Í fyrstu atløgu játtaði lögtingið 300.000 krónur til kanningin. Síðani gekk rúm tíð við at diskutera, at henda upphæddin var ov lítil, og eitt lítið ár seinni játtaði tingið 300.000 krónur afturat. Advokaturin metti kann-

ingararbeiðið at kosta 1,5 millión, hann hevur í fleiri umførum eftirlýst fleiri pengar, og ger í síni frágreiðing til Skrásetingina fleiri ferðir varug við, at pengar vóru ikki til at kanna ymisk viðurskipti, ið áttu at verið kannað nærri. Við Sosialin 24. apríl, segði Jógvan Thomsen, stjóri á Skrásetingini, at hann hevur onga meining um, hvørt kanningararbeiðið skal halda fram:

– Mítt sjónarmið er sum so ikki so áhugavert. Vit hava ikki fingið játtan til meira, og so kunnu vit ikki gera meira, segði Jógvan Thomsen, sum ikki vildi siga sína meining um, hvørt kanningin er nøktandi.

Í somu samrøðu vátta Jógvan Thomsen, at Skrásetingin fer ikki at kæra avgerðina hjá fútanum um, at málið um dispositiúnirnar hjá nevndini fyri gamla Eik Grunnin er fyrað. Tí verður ikki farið í rættin við nevndarlimunum í grunninum.

Gongdin, soleiðis sum føroyska samfelagið hevur

valt at rudda upp eftir skræðlið í Eik, vekir undran hjá Jørn Astrup Hansen.

– Tað undrar meg, at eitt heilt ár gongur, frá grunnurin fer á heysin, til myndugleikarnir taka avgerð um at kanna viðurskiptini. Tað undrar meg, at man tvey ár seinni ikki var komin víðari. Og so undrar tað meg eisini, at tað skal kosta 1,5 millión krónur at granska eitt avmarkað tal av transaktiónum, sum sam-bært tí, ið vit higartil hava fingið upplýst, eru at meta sum rímuliga "triviellar," sigur Jørn Astrup Hansen.

Sjálvrannsakan

Hóast lögmaður í kjalarvørrinum á skræðlinum hjá Eik segði, at "hvør steinur skuldi vendast," so tykist føroyska uppruddingararbeiðið at vera av. Skráseting Føroya ger ikki meira við málið, fyrningin verður ikki kærd, og politiska skipanin er passiv.

Tað er óheppið, metir Jørn Astrup Hansen, sum enn einaferð minnir føroyska samfelagið á sína sam-

tíðarsøgu:

– Føroyar yvirtóku eftirlitið við vinnurekandi grunnum fyrst í nítiárunum. Síðani tá hevur man, frá tíð til aðra, fjeppast uppi í tankanum um eisini at gera eftirlitið við bankunum til føroyskt málsøki. Eg má minna á, at tað tók bara átta ár, frá tí at sera sterki Føroya Sparikassi varð gjørdur um til eitt partafelag, til alt var burtur. Alt fór fram, meðan føroysku myndugleikarnir høvdu eftirlitið við grunninum, sum átti og stýrði øllum. Eg rokni við at tær røddir, ið tosa fyri at gera eftirlitið við bankunum til føroyskt málsøki, eru tagnaðar fyri eina stund, sigur Jørn Astrup Hansen og heldur fram:

– Eftir mínum tykki hevði tað verið sunt fyri føroyska samfelagið, um skræðlið hjá Eik Banka og Eik Grunninum hevði ført við sær eitt sindur meira av sjálvrannsakan í føroyska samfelagnum. Hesaferð var skræðlið ikki bara eitt danskt málsøki.